

П. І. Скрипник

Максимейко Микола Олексійович

МАКСИМЕЙКО Микола Олексійович (05(17). 06. 1870, с. Волошнівка Ромен. пов. Полтав. губ., нині Ромен. р-ну Сум. обл. – 14. 04. 1941, Харків) – історик права. Доктор історії права (1914), професор (1902), член-кореспондент АН УРСР (1925). Закін. Колегію П. Галаґана (1888) і Університет св. Володимира (1892) у Києві, де був залишений для підготовки до професор. звання. Від 1897 – приват-доцент, від 1903 – екстраординар., від 1905 – ординар. професор кафедри історії рос. права Харків. університету. Також викладав на жін. та робітн. курсах, читав лекції з історії права у Харків. нар. університеті (1903–15). Член Харків. істор.-філол. (від 1897) і юрид. (від 1900) т-в. 1905 разом із М. Сумцовим, Д. Багалієм, Т. Буткевичем входив до складу Ради з питань про усунення обмежень Емського указу 1863, які застосовувалися до української мови і літ-ри. Був прихильником ідей партії кадетів, але в укр. питанні наголошував на необхідності децентралізації Рос. імперії та наданні автономії її народам. Після Лютн. революції 1917 займав очікувал. позицію, публічно не висловлював своїх симпатій чи антипатій. Взяв активну участь в організації правового відділ. при Харків. інституті нар. господарства та став першим деканом юрид. факультету цього закладу. 1920–24 – учений консультант кодифікац. відділу Наркомату юстиції УСРР (на сторінках юрид. часописів вів дискусію щодо шляхів розвитку укр. юрид. термінології) і проф. правового відділ. при Харків. інституті нар. господарства; 1924–26 – проф. Харків. геодез. та землепоряд. інституту; 1926–34 – зав. секції історії укр. права НДІ історії укр. культури ім. Д. Багалія у Харкові (1928 на заг. засіданні співроб. вимушено виступив із публіч. самокритикою своїх поглядів як бурж.-націоналіст., що врятувало його від переслідувань); водночас 1925–34 – чл. Комісії для виучування історії зх.-руського та укр. права ВУАН; 1940–41 – старший науковий співробітник Інституту історії України АН УРСР

(Київ). Наукові дослідження: суспільно-політ. устрій і право Литовсько-Руської держави, «Руська правда», Литов. статuti.

Основні праці

Сравнительное изучение истории права. Х., 1897; Сеймы Литовско-русского государства до Люблинской унии 1569 г. Х., 1902; Русская Правда и литовско-русское право. К., 1904; Къ вопросу о Литовско-Русскихъ сѣмахъ. С.-Петербургъ, 1904; Лекції по истории русского государственного права. Х., 1907; Екатеринославъ, 1917; Опытъ критическаго разследования Русской Правды. Вып. 1. Х., 1914; Система Руської правди в її поширеній редакції. К., 1926; Інтерполяції в тексті поширеної Руської правди. К., 1929.

Рекомендована література

1. Скакун О. Ф. М. О. Максимейко – історик права (до 100-річчя від дня народження) // УІЖ. 1970. № 7;
2. Богдашина О. М. Діяльність Харківської науково-дослідної кафедри української культури ім. академік Д. І. Багалія (1921–1934). Х., 1994;
3. Історики Харківського університету: Біобібліогр. довід. (1905–2013). Х., 2013.

Бібліографічний опис:

Максимейко Микола Олексійович / П. І. Скрипник// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2017. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-60855>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).